

Sygn. VUa 11/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SO Urszula Sipińska-Sęk

SO Mariola Mastalerz (spr.)

Protokolant: Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku P. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 stycznia 2018r. sygn. IV U 40/17

- 1. zmienia zaskarżony wyrok, w ten sposób iż przyznaje P. K. (2) prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w kwocie 3.900 (trzy tysiące dziewięćset) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty za dalsze 5%(pięć procent) uszczerbku na zdrowiu, oraz oddala odwołanie w pozostałym zakresie,*
- 2. oddala apelację w pozostałej części.*

SSO Mariola Mastalerz SSO Beata Łapińska SSO Urszula Sipińska-Sęk

Sygn. akt V Ua 11/18

UZASADNIENIE

(...) Oddział w T. decyzją z dnia 1 grudnia 2016r. sygn.(...) przyznał P. K. (1) odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy z dnia 1 marca 2014r. wynoszący 8% w kwocie 6.240,00zł. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że komisja lekarska ustaliła, że uszczerbek na zdrowiu wynosi 8%, dlatego zostało przyznane odszkodowanie w kwocie 6.240,00zł (8 x780).

Odwołanie od decyzji wniósł P. K. (1) podnosząc, że zaniżono mu wysokość jednorazowego odszkodowania w stosunku do stanu zdrowia, jaki jest wynikiem tego wypadku. Wnioskodawca podał, że dalsze leczenie wykazało inne uszkodzenia kręgosłupa związane z wypadkiem.

ZUS nie uznał odwołania i wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz P. K. (1) kwotę 11.700,00 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za dalsze 15% uszczerbku na zdrowiu.

Sąd Rejonowy ustalił, że P. K. (1) był zatrudniony w Zakładach (...) s.p. z o.o. w R. na stanowisku maszynisty chłodniczego. W dniu 1 marca 2014r. uległ wypadkowi przy pracy. Wnioskodawca wchodził na rusztowanie „(...)”, gdy był na 2 szczeblu konstrukcji, ześliznęła mu się noga i spadł z wysokości około 60cm na posadzkę. Uderzył o nią kością ogonową. Po wypadku P. K. (1) został zawieziony do szpitala w R.

W wyniku wypadku wnioskodawca doznał stłuczenia okolicy lędźwiowej i kości ogonowej i złamania kompresyjnego trzonu Th 12 z zespołem bólowym. P. K. (1) ma także dyskopatię L3-L4 z zespołem korzeniowym prawostronnym. Zespół bólowy skutkuje 8% uszczerbkiem na zdrowiu

Złamanie trzony kręgu (...) nie było prawidłowo zdiagnozowane i leczone. Skutkuje jednak 15% uszczerbkiem na zdrowiu. Złamanie spowodowało ponad 50% kompresję kręgu w części centralnej. Jego wynikiem jest również ograniczenie ruchomości kręgosłupa w części lędźwiowej.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie opinii biegłego ortopedy Z. P. (1) i opinii biegłej neurolog A. P..

Sąd Rejonowy uznał opinie biegłych neurologa i ortopedy za wiarygodne. Biegli jako specjaliści wdanych dziedzin medycyny wypowiedzieli się na temat skutków urazu, jakiego doznał wnioskodawca w wyniku wypadku. Za niesporne uznali złamanie kompresyjne kręgosłupa (...). Dyskopatia L3-L4 nie jest wynikiem wypadku, ale zmian zwyrodnieniowych, zespół korzeniowy jest ściśle związany ze zmianami zwyrodnieniowymi i nie ma związku z wypadkiem. Natomiast oprócz zespołu bólowego jako skutku złamania kręgosłupa występuje u wnioskodawcy ograniczenie ruchomości kręgosłupa lędźwiowego. Próba p-p daje jako wynik 15cm.

Takie ograniczenie winno być klasyfikowane z pozycji 90 a tabeli uszczerbków na zdrowiu, zaś zespół bólowy z pozycji 94 c tabeli.

Sąd Rejonowy stwierdził, że biegli podali uszczerbek na zdrowiu w tych 2 w/w pozycji z tabeli. Fakt zespołu bólowego (pkt 94c tabeli) nie jest sporny. Natomiast należy przyjąć za biegłym ortopedą i neurologiem, że –tak samo jak w postępowaniu orzecznictwym – zdiagnozowano u P. K. (1) ograniczenie ruchomości kręgosłupa, właśnie na to wskazują wyniki próby palce-podłoga. A takiego uszczerbku mimo wyników badań nie przyjął ZUS.

Dlatego Sąd Rejonowy biorąc pod uwagę opinie biegłych, jak i wskazania wynikające z postępowania orzecznictwego przyjął, że uszczerbek na zdrowiu u wnioskodawcy wynosi nie 8%, ale 23%.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Rejonowy uznała, że wnioskodawca ma prawo do odszkodowania za 15% uszczerbku na zdrowiu (art. 11 i 12 ustawy wypadkowej). Dlatego Sąd Rejonowy zmienił decyzję organu rentowego i zasądził na rzecz P. K. (1) kwotę 11.700,00zł odszkodowania za 15 % uszczerbku (15x780).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją organ rentowy zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 6 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 października 2002r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U.2017.1773 j.t.). oraz § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2013r. Nr 954 j.t.) poprzez przyznanie ubezpieczonemu odszkodowania w kwocie 11 700,00zł za dalsze 15% uszczerbku na zdrowiu, podczas gdy poniesiony

uszczerbek na zdrowiu spowodowany skutkami wypadku przy pracy z dnia 1 marca 2014 roku takiego orzeczenia nie uzasadnia.

- naruszenie prawa procesowego, a w szczególności art 233 k.p.c. przekroczenie zasady swobodnej (bo dowolnej) oceny dowodów i brak w rozważeniu zebranego materiału.

Wskazując na powyższe organ rentowy wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca podkreślił, że w ustnych motywach orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, na uszczerbek na zdrowiu 8% plus 7% , a nie 15%.

Na rozprawie w dniu 22 listopad 2018 roku wnioskodawca wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dodatkowo ustalił, co następuje:

Obecnie u wnioskodawcy występuje trwały uszczerbek po złamaniu trzonu Th 12 odcinka piersiowego wg pozycji 90a 5% (przez analogię) w wysokości 5% . Ubytki ruchowe w chwili obecnej są nieznaczne i nie wyczerpują stawki 15% uszczerbku wg pozycja 90a tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. nr 2013 poz. 954 j.t.).

(dowód: opinia biegłego ortopedy R. E. k.83-84 wraz z opinią uzupełniającą k.97)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Apelacja okazała się częściowo zasadna, skutkująca zmianą zaskarżonego wyroku i przyznaniem wnioskodawcy P. K. (3) prawa do jednorazowego odszkodowanie za dalsze 5% uszczerbku na zdrowiu w miejsce przyjętego przez Sąd Rejonowy dalszego 15 % uszczerbku.

Na wstępie rozważań należy podnieść, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.), ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Jak wynika z ust. 2 tego artykułu, za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. W ust. 3 wskazano zaś, że długotrwały uszczerbek na zdrowiu to takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji (art. 11 ust. 4 powołanej ustawy).

Szczegółowe zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu określone zostały w przepisach rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. nr 2013 poz. 954 j.t.).

.Integralną częścią tego rozporządzenia jest załącznik dotyczący oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Jednorazowe odszkodowanie w rozumieniu art. 11 ustawy wypadkowej nie jest odszkodowaniem sensu stricto, bowiem nie rekompensuje w pełni poniesionej szkody. Jednorazowe odszkodowanie jest wypłacane poszkodowanemu tylko raz i stanowi jedynie częściową kompensację szkód i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Mając na uwadze specyfikę spraw zainicjowanych odwołaniem od decyzji ZUS w przedmiocie jednorazowego odszkodowania, w których ocena wielkości uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy odbywa się w oparciu o opinię specjalistów, w niniejszej sprawie zachodziła konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego - w szczególności w kontekście zarzutów apelacji.

W tym miejscu wskazać należy, iż w systemie odwoławczym sąd odwoławczy jest przede wszystkim instancją merytoryczną, a nie kontrolną, jak w systemie rewizyjnym. Merytoryczny charakter sądu drugiej instancji został określony przede wszystkim art. 382 k.p.c., stanowiącym, że sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym.

Oznacza to, że sąd ten nie może poprzestać na ustosunkowaniu się do zarzutów apelacyjnych, w każdym wypadku musi bowiem dokonać ponownych ustaleń faktycznych, na podstawie powtórnej oceny dowodów przeprowadzonych przez sąd pierwszej instancji, z uwzględnieniem dopuszczonych dodatkowo w postępowaniu apelacyjnym (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 214). Merytoryczny charakter orzekania sądu apelacyjnego polega właśnie na tym, że ma on obowiązek poczynić własne ustalenia i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego, czyli dokonać ich subsumcji. Jedynie w sytuacji, gdy podziela ustalenia sądu niższej instancji, może ograniczyć się do stwierdzenia, że przyjmuje je za własne, gdyż szczegółowe powtarzanie analizy i roztrząsanie wszystkich dowodów staje się wtedy niecelowe. Konsekwencją tej samodzielności ustaleń sądu odwoławczego jest uchwalona przez Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów zasada prawna zgodnie, z którą sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124).

Mając na względzie i podziеляjąc stanowisko Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie, uznał za celowe uzupełnienie materiału dowodowego poprzez zasięgnięcie opinii kolejnego biegłego lekarza specjalisty z zakresu ortopedii na okoliczność ustalenia wysokości procentowego uszczerbku na zdrowiu doznanego na przez ubezpieczonego na skutek wypadku przy pracy. W ocenie Sądu Okręgowego, ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie są niewystarczające do kategorycznego rozstrzygnięcia. Rację ma w tym zakresie apelujący, że Sąd I instancji nie wyjaśnił wątpliwości i zarzutów jakie do opinii biegłego ortopedy dr Z. P. złożył organ rentowy w piśmie z dnia 18 stycznia 2018 r. (k 49 -50), kwestionując m.in. przyjęcie przez biegłego takiego stopnia naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy aby zostały wyczerpane kryteria progowe z pkt 90a tabeli stanowiącej załącznik do Rozporządzenia z dnia 18.12.2002 r. i w konsekwencji przyjęcia przez biegłego 15 % uszczerbku na zdrowiu. Sąd Rejonowy nie zlecił w/w biegłemu odniesienia się do zgłoszonych do opinii zastrzeżeń, nie wyjaśnił też w sposób dostateczny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, dla których pomimo kwestionowania opinii przez ZUS, uznał ją za miarodajny dowód w sprawie.

W opinii wydanej na zlecenie Sądu Okręgowego z dnia 30 maja 2018 roku biegły z zakresu (...) rozpoznając u wnioskodawcy przebyte złamanie wieloodłamowe trzonu 12 –tego kręgu piersiowego z kompresją ok. 50% części centralnej i nieco przedniej oraz stan po urazie pleców i dolnej części miednicy po upadku z rusztowania wskazał , że długotrwały uszczerbek na zdrowiu po złamaniu trzonu Th 12 odcinka piersiowego oceniany wg pozycji 90a - przez analogię - wynosi 5%.

Uzasadniając opinię biegły wskazał, iż stwierdzona u wnioskodawcy kompresja ok 50 % powoduje trwałe odchylenia statyczne , które niewątpliwie przyczyni się do liniowego nieuniknionego, bez względu na leczenie, rozwoju zmian zwyrodnieniowo – wytwórczych. Zdaniem biegłego ubytki ruchowe w chwili obecnej są nieznaczące i nie wyczerpują górnej stawki 15% uszczerbku wg poz. 90a (tak jak to przyjął biegły ortopeda dr Z. P.).

Odnosząc się do zarzutów jakie do opinii złożył organ rentowy, biegły w opinii uzupełniającej z dnia 6.07.2018 r. podkreślił, iż u powoda obecnie występują odchylenia statyczne i to one decydują o ustalonym trwałym uszczerbku. Biegły nie stwierdził stałych ograniczeń ruchowych jakie przewiduje poz. 90a tabeli stanowiącej załącznik do

Rozporządzenia. Uznał, iż dla kompresji kręgu po złamaniu pourazowym nie ma odpowiedniej pozycji ani w pozycji 90a ani w pozycji 90, dlatego też „per analogia” do poz. 90 a określił stały uszczerbku z przyczyn ortopedycznych w wysokości 5%. Przedmiotem opinii biegłego ortopedy była ocena stanu statycznego z pourazowym zniekształceniem i zmniejszeniem krzywizn.

Wskazać w tym miejscu należy, iż zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, która jest określona w załączniku do rozporządzenia (tzw. „tabela uszczerbkowa”). Jeżeli dla danego rodzaju uszczerbku ocena procentowa określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, lekarz orzecznik określa stopień tego uszczerbku w tych granicach biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania (ust. 2). Jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz orzecznik ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej. Można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej.

Oceniają opinię w/w biegłego, wbrew stanowisku organu rentowego nie sposób pominąć faktu, iż biegły ortopeda dr. Z. P. w wydanej opinii stwierdził również u wnioskodawcy wadliwie wygojone złamanie trzonu kręgu (...) z kompresją ponad 50%, przy czym zasadnicza różnica tych opinii dotyczy skutków stwierdzonego naruszenia sprawności organizmu w powyższym zakresie w postaci oceny stopnia procentowego uszczerbku na zdrowiu. Z tych też względów stanowisko organu, zaprzeczające aby z przyczyn ortopedycznych wnioskodawca nie doznał stałego uszczerbku na zdrowiu, pozostaje w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Pokreślić należy, iż zadaniem biegłego jest udzielenie sądowi, na podstawie posiadanych wiadomości fachowych i doświadczenia zawodowego, informacji i wiadomości niezbędnych do ustalenia i oceny okoliczności sprawy (por. wyrok SN z dnia 6 lutego 2003 r., IV CKN 1763/00, LEX nr 78280). Specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez sąd do tych kryteriów oceny stanowi więc wystarczające i należyte uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłego za przekonującą (por. wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 572/04, LEX nr 151656).

Uwzględniając powyższe wskazania, Sąd Okręgowy podzielił w całości wnioski wynikające z opinii sądowo- lekarskiej biegłego ortopedy R. E., zarówno zasadniczej jak i uzupełniającej.

Nie nasuwała bowiem wątpliwości zarówno fachowość w/w biegłego, jak też rzetelność przeprowadzonego przez niego badania i analizy zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej. Opinia sporządzona przez tego biegłego w sposób przejrzysty obrazuje stan zdrowia ubezpieczonego i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej rozstrzyga kwestię wpływu zdiagnozowanych u niego schorzeń na wysokość uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.